

Verksamhetsberättelse år 2025

Styrelsen för Naturskyddsföreningen Roslagen, lokal krets i Norrtälje kommun, avger härmed sin verksamhetsberättelse för sitt 55:e verksamhetsår.

Medlemmar

Föreningen har enligt utdrag ur medlemsregistret efter 2025 totalt 1690 medlemmar, varav 1229 är fullbetalande medlemmar, 459 är familjemedlemmar och två är hedersmedlemmar.

Förtroendevalda

Styrelsen har haft nio sammanträden under 2025: januari, februari, april, maj, juni, augusti (inget protokoll men däremot minnesanteckningar från möte med utvärdering, Kläppen, kommande programpunkter m m), september, oktober, november och december. Vi har haft ca varannat möte digitalt för att spara bilmil och klimatet.

Vid kretsstämman den 19 mars 2025 valdes följande till styrelse, revisorer och valberedning:

Post	Namn	vald till år
Ordförande	Ola Nordstrand	2026 (vald till 2 år 2024)
Ledamot	Per Bengtson	2026 (vald till 1 år 2025)
Ledamot	Lena Franzén	2026 (vald till 2 år 2024)
Ledamot	Lisa Nordstrand	2026 (fyllnadsval 1 år 2025)
Ledamot	Kalle Güettler	2026 (vald till 2 år 2024)
Ledamot	Hannes Tollbring	2027 (vald till 2 år 2025)
Ledamot	Jörg Hellkvist	2027 (vald till 2 år 2025)
Suppleant	Susanne Karlsson	2026 (vald till 1 år 2025)
Revisor	Dan Johansson	2025 (vald till 1 år 2025)
Revisor	Lars Borgersen	2025 (vald till 1 år 2025)
Revisorsuppleant	Kai Larsson	2025 (vald till 1 år 2025)
Revisorsuppleant	Susanne Ortmanns	2025 (vald till 1 år 2025)
Valberedning	Lena Hammarbäck, sammankallande Calle Montell (valda till 1 år 2025)	

Naturskyddsföreningen Roslagen har varit representerade i:

Norrtälje Naturvårdsstiftelse: Rolf Embro (ordinarie), Lena Franzén (ersättare). I naturvårdsrådet har Ola Nordstrand representerat föreningen.
Ängsö skötselråd: Kjell Färnkvist.

Information

Program

Två programblad har skickats ut till medlemmarna med tidningen Sveriges Natur och lagts ut på Norrtälje stadsbibliotek och dess filialer samt på Rådmansö bageri med flera platser. Programbladen omfattade vår/sommar 2025 och höst/vinter 2025/26.

Webbsida och sociala medier

Jörg Hellkvist och Hannes Tollbring har ansvarat för kretsens hemsida "Naturskyddsföreningen Roslagen" www.roslagen.naturskyddsforeningen.se under året. Lasse Björklund har kunnat uppdatera hemsidan, liksom Ola Nordstrand.

Hannes Tollbring har haft ansvaret för kretsens Facebooksida. Även Per Bengtson har varit administratör för Facebook. Från och med mars 2024 har Hannes också ansvarat för föreningens Instagram-konto.

Debattartiklar, insändare och mediainslag

Under verksamhetsåret 2025 har vi syns i olika sammanhang i de lokala tidningarna Norrtälje Tidning och Mitt Roslagen. Våra arrangemang har oftast syns i kortare artiklar i främst Norrtälje Tidning (NT). Det har också varit en bra aktivitet på Facebook och vårt Instagramkonto under året.

Januari:

Därför överklagade vi planen för Björnö del 2 och 3 (Ronny Carlsson, ROF, och Ola Nordstrand, RNF) - Mitt Roslagen 250116

Februari:

Valet mellan Gud och mammon (Kalle Güettler) - Norrtälje Tidning (NT) 250205

Rykten som "sanningar" (Kalle Güettler) - Mitt Roslagen 250213

Mars:

Aktiviteter i vintermörkret (Ola Nordstrand) - NT 250304

Så kan vi möta barnens oro för krig och klimatkris (artikel) - NT 250307

April:

Hyggesfritt skogsbruk, funkar det? (Eva Zethelius och Kalle Güettler) - NT 250403

Trots Sveriges fulaste parkering - Norrtäljes köpcentrum behövs (ledartext) - NT 250404

Norrtäljes stadskärna riskerar att dräneras (Ola Nordstrand) - NT 250408

Var i stadskärnan skulle Biltema få plats? (insändare som replik på ovan) - NT 250415

Naturskyddsföreningen i samtal om rädsla och oro (Ola Nordstrand) - NT 250416

Carl Wale berättade om hyggesfritt skogsbruk (Ola Nordstrand) - NT 250422

Norrtäljeporten får fart på skrivandet (Ola Nordstrand) - NT 250424

Maj:

Nu måste vi ta vårt ansvar och agera! samt Slutreplik till Åke Nordberg om klimatet (Bengt Sundbaum och Lena Hammarbäck resp Kalle Güettler) - Mitt Roslagen 250508
Vårvandringar i naturreservat och vid Tärnan (Ola Nordstrand) - NT 2505??

Juni:

Skogliga aktiviteter med Naturskyddsföreningen (Ola Nordstrand) - NT 250611
KLimatkrisen kräver ärliga politiker och modiga beslut (Kalle Güettler) - NT 250618
Kommunen klipper mindre gräs - vill skapa fler ängsytor (artikel) - NT 250619
Hur kan vi tillsammans utveckla naturvården i Norrtälje kommun? (Christer Stighäll, Rolf Embro, Roine Karlsson, Mikael Andersson, Ronny Carlsson, Lena Franzén och Ola Nordstrand, Roslagens Ornitologiska Förening och Naturskyddsföreningen Roslagen) - NT 250626

Juli:

600 bostäder i Björnö stoppas - detaljplan återigen upphävd (artikel) - NT 250701
Gamla väg 77: Trafikverket och kommunen måste tänka om (Ola Nordstrand) - NT 250709
Mänskligheten har visst orsakat det rådande klimatläget (Ola Nordstrand) - NT 250731

Augusti:

En hektisk vår för Naturskyddsföreningen samt Ett glatt gäng fixade slåtter i Färsna (Ola Nordstrand resp Susanne Karlsson och Ola Nordstrand) - NT 250827

September:

Eldsjälar kämpar för mångfalden (artikel) - NT 250905
Roslagens kyrkopolitiker ser skogen som en kassako (Kalle Güettler) - NT 250912
Tar strid mot kyrkan (artikel) - NT 250919
Rekordvecka när slåtter bereder plats för nya orkidéer (Ola Nordstrand) - NT 250926

Oktober:

Rekordmånga plockade skräp (artikel) - NT 251006
Slarva inte med orden, NT (Kalle Güettler och Ola Nordstrand med svar från Christian Höijer, chefredaktör och ansvarig utgivare NT) - NT 251013
Taggad kotte kartläggs - projekt ska rädda igelkotten (artikel) - NT 251016

November:

Naturskyddsföreningen fick lära sig om svampar (Viktor Lund, ROF, och Ola Nordstrand, RNF) - NT 251105
Framtidens melodi i Slängsbodas skogar (Kalle Güettler) - NT 251110
Hyggesfritt skogsbruk kan vara bättre (Bengt Sundbaum och Lena Hammarbäck) - NT 251118
Naturvårdsarbete med Naturskyddsföreningen (Susanne Karlsson och Ola Nordstrand) - NT 251119
Äntligen tar kommunen itu med klimatarbetet (Ann Ahrengart, Ulla Bratt, Kalle Güettler, Lena Hammarbäck, Börje Nordström, Kerstin Grandin Ramqvist, Bengt Sundbaum, Gitte Söderbäck, Anders Thornström, Dan Westin och Eva Zethelius) - NT 251119
Ny klimatplan klubbad - så vill kommunen minska utsläppen (artikel) - NT 251126

December:

Bakslaget - Skogsstyrelsen stoppar kyrkans avverkning (artikel) - NT 251211
Hugg inte bort all skog i ett huj (Kalle Güettler, Ola Nordstrand) - NT 251222

Verksamhet

Kläppenstugan

Det var högt tryck på Kläppenstugan även under 2025. Stugan var uthyrd alla veckor under högsäsong men även långt in i september. Ett nytt dass har tillkommit med stor hjälp av

några av hyresgästerna och enklare renoveringar har utförts på stugan. Ett behov finns framöver att renovera fönster m m.

Genomförda programpunkter

Under året har följande programpunkter genomförts:

Datum	Program	Antal deltagare
250122	Världens längsta blomsteräng	22
250213	Skogsbruk med häst - författarsamtal på biblioteket	30
250311	Barn- och ungdomsböcker - klimathot och ungas oro	30
250319	Kretsstämman med föredrag	33
250405	Vårvandring om landskapets förändringar	8
250412	Fagning av Färsnaängen	7
250413	Vandring i Tärnanområdet (RNF, Österåker och Vallentuna)	20
250427	Upplev skogen med Sebastian Kirppu (RNF m fl)	40
250504	Röj på Naturstigen (Mälby, Väddö)	inställt p g a för få
250510	Naturstäda stränderna i Norrtälje	9
250515	Vandring i Arboretum Kapellum	14
250517	Besök Rävbacken med Emil V Nilsson	12
250719	Slätter på Färsnaängen	10
Sommarbesök på Lassas Hagar på Svartlöga inställt p g a problem att få ihop guidning och båttider		
250831	Slätter på Marn	12
250903	Visning av Erkenlab	14
250907	Naturresevatens dag (Färsna)	12
250913	Upptäck kalkskogssvamparnas månfald med Viktor Lund	12
250920	Färsnadagen - upplev gården och reservatet	allmänhet + 2-3
251003	Naturvårdsröj i Ängsö nationalpark	5 + personal
251004	Naturstäda Norrtäljes stränder på kanelbullens dag	16
251012	Naturvårdsinsats på Naturstigen (Mälby, Väddö)	9
251014	Webbinarium: Igelkottens taggar skyddar inte mot naturskrisen - drygt 400 anmälda och nio på plats i Lagårn på Färsna gård	
251018	Studiebesök hos Carl Wale på Slängsboda gård	10
251104	Avgörande dagar för Kyrkans skog - temakväll	28
251119	Filmvisning: More of everything (Färsna gård)	9
251129	Julmarknad på Färsna gård	allmänhet + 2 RNF
251203	Medlemsmingel på kaféet Färsna gård	7
251210	Rundvandring i 43 hektar avverkningsanmäld kyrkskog i Estuna med sakkunnige i kontinuitets-skogsbruk Carl Wale	13

Grupper

Skogsgruppen

Roslagskretsen har varit aktiv i skogsfrågor 2025. Arbetet har inriktats på att värna naturskogar som riskerar avverkning, att sprida kunskap om hyggesfritt skogsbruk, att lyfta

skogens roll för klimatet och för att göra praktiska naturvårdsinsatser. Naturvårdsröjning har bland annat skett vid Grundsjömossarna där föreningens utbildade motorsågsarbetslag har ingått och samarbetat med Roslagens ornitologiska förening. Ett stort arbete har också genomförts av klimatgruppen för att påverka kyrkan att bedriva ett ansvarsfullt skogsbruk.

Programaktiviteter kopplade till skogen, exempel

Sön 27/4: Upplev skogen med Sebastian Kirppu

Lö 13/9: Upptäck kalkskogssvamparnas mångfald med Viktor Lund

Lö 18/10: Hyggesfritt skogsbruk på Slängsboda gård

Lö 10/12: Rundvandring med Carl Wale i avverkningsanmälda Ekaskogen

Skrivelser

Vi har gjort ett flertal skrivelser och överklaganden för föreningen, som har bidragit till skydd av ovärderliga skogar.

Solcellsgruppen

Solcellsgruppen har fortsatt arbetet med att påverka och informera boende i Norrtälje kommun om solceller och förnybar energi. Ett begränsat antal studiebesök har genomförts hemma hos några av gruppens medlemmar med egna solcellsanläggningar på fristående hus eller i bostadsrättsförening. Vi har också i remissutlåtanden påtalat vikten av att vid detaljplanering av nya bostäder planera för takvinklar som är gynnsamma för att anlägga solenergi på.

Roslagens Klimatgrupp

Under 2025 har det nya styret i kommunen med "Trästaavtalet"

(<https://www.norrtalje.se/info/kommun-och-politik/trastaavtalet/>)

som grund tagit fram en klimathandlingsplan som ska sjösättas under 2026. Klimatgruppen har drivit på och kommer nu tillsammans med Coompanion att få en nyckelroll i medborgardialogen som ska föregå besluten om konkreta omställningsåtgärder.

Under året har vi haft regelbunden kontakt med politiker och tjänstemän i kommunstyrelsen och skrivit artiklar i Norrtälje Tidning och Mitt Roslagen med uppmaning till dem att gå från ord till handling för att leva upp till koldioxidbudgeten. Vi ordnade också en politikerutfrågning i juni inför beslutet i kommunfullmäktige om klimathandlingsplanen. Det visade sig då att den tidigare högermajoriteten, som 2024 efter halva mandatperioden förlorade makten efter Liberalernas avhopp, drev igenom en återremiss. När den reviderade planen sedan skulle beslutas i december fanns Klimatgruppen, förstärkt av andra medborgare, på plats med plakat till stöd för planen utanför sammanträdeslokalen i Sportcentrum. Vi kunde till vår glädje konstatera att den sedan röstades igenom och nu gäller. Det är ett stort kliv framåt. (<https://forum.norrtalje.se/welcome-sv/namnder-styrelser/kommunfullmaktige/mote-2025-11-24/protocol/bilaga-1-norrtalje-kommuns-klimathandlingsplan-1-fel-pa-forsta-sidanpdf>)

Förutom detta har vi liksom tidigare träffats i Klimatgruppen mer eller mindre varje fredag i Coompanions kontor under vår, höst och vinter, ofta med efterföljande flygbladsutdelning

utanför Stadsbiblioteket. Vi har arrangerat ett antal föredrag och möten på teman som klimatrådslag, kyrkans skogsbruk, varför och hur man bör tala med barn/ungdomar om klimatkrisen, samt kontinuitetsskogssbruk. Ett engagemang som varade hela året var kyrkans skogsutredning och dess behandling fram till beslutet vid kyrkomötet i november. Just den frågan upptar fortfarande mycket av vår tid i och med att kyrkan har avverkningsanmält ett stort skogsparti (granplantage) i Estuna som vi har besökt och skrivit om i tidningen, samt via telefonsamtal och mejl diskuterat direkt med ansvariga i Uppsala stift. Målet är att kyrkan i stället för kalhuggning och plantering av ny monokultur planmässigt ska börja ställa om plantagen till mer naturlig blandskog. Påverkansarbetet fortsätter under 2026.

I slutet av 2025 aktualiserades utfiskningen och miljöproblemen i Östersjön och ett föredrag om detta började planeras (äger rum i Stadsbiblioteket 5/3 2026).

Ängsgruppen

Årets första aktivitet, som kan kopplas till Ängsgruppen, var kvällen (22 januari) på Färsna gård, på temat blomrika vägkanter och lokala fröer. Det var en aktivitet som Per Bengtson initierade och bjöd in Isak Isaksson från Rikskansliet, som var där för att sprida ordet om det nationella projektet Världens längsta blomsteräng, som då gick in på sitt sista år. Kvällen blev otroligt lyckad, med flera privatpersoner från olika delar av Roslagen, representanter från lokala föreningar samt till och med en kommunal tjänsteman. Vi diskuterade vilka insatser individer kan göra, hur sträckor kunde rapporteras in, vikten av lokala och regionala fröer och olika perspektiv på biologisk mångfald. Det blev en hoppfull och motiverande kväll trots att mörkret och kylan låg tungt över Färsna gård.

Sen dröjde det ett tag fram till nästa fysiska aktivitet. Men däremellan hade Ängsgruppen kontakt och något enstaka möte. Sedan blev det fagning (12 maj) av Slätterängen på Färsna, vilket har kommit att bli en av Ängsgruppens stående aktiviteter. Då städades ängen upp, vilket gynnar ängsväxterna. På så vis får växterna möjlighet att komma igång tidigare, samtidigt som det är mindre näring som tillförs marken genom multnande växtmaterial.

Nästa punkt som var med i vårprogrammet var utflykten (17 maj) och studiebesöket till Emil V. Nilsson och hans Rävbacken, en bit utanför Uppsala. Det blev en trevlig uppslutning med människor, och vi fick en utförlig genomgång av arbetet som Emil, hans grannar och kor har lagt ned på att restaurera det igenväxande och slumrande kulturlandskapet. Många fina och hotade arter fick vi se och hälsa på de viktiga korna.

Slätter på Färsna (19 juli). Det var ett glatt gäng som samlades lördagen den 19 juli för att tillsammans slå Färsnaängen. Rustade med liar, krattor och matsäck tog vi oss an uppgiften trots den tryckande värmen och de som ville gick loss med lien på ängsblommorna medan andra åtog sig uppgiften att kratta ihop det slagna gräset och transportera det bort till komposten. Eftersom vi var så pass många så hann vi även med att slå Biparken som ligger precis bredvid.

Under september och oktober inventerade Lisel Hamring, medlem i Ängsgruppen, växter i vägkanter och gräsytor i Norrtälje stad. Arbetet finansierades dels av ett bidrag från

Rikskansliet, dels av Norrtälje kommun och resulterade i en rapport. Förhoppningen är att fortsätta samarbetet med kommunen och få till fler ytor med ängsanpassad skötsel så att blommor och pollinatörer trivs.

Avslutningskonferens för projektet Världens längsta blomsteräng, Värmdö (11–12 oktober). Vi skickade två representanter från föreningen som deltog i konferensen, där information, kontakter och idéer delades mellan olika lokalkretsar.

Möte med Ängsgruppen (20 november) för att diskutera idéer och kommande aktiviteter.

Projekt

Under 2025 har arbetet med restaurering av Skottvikskärret fortsatt. Projektet Stor Tofsäxing rullar också vidare in i 2026. Det är framför allt Christer och Kristoffer Stighäll som håller ihop det hela. Medel till dessa projekt är avsatta framför allt från Alvins fond. Till det redovisade arbetet kommer ideella timmar som föreningarnas (Roslagens Ornitologiska Förening och Naturskyddsföreningen Roslagen) medlemmar har gjort.

Inför 2025 initierade Calle Montell ett projekt om igelkottar i allmänhet och i Roslagen i synnerhet. Vi fick bidrag till detta projekt från Roslagens Sparbanks Stiftelser och Naturskyddsföreningen (riks). Boken Taggad att leva har köpts in och sålts vidare till medlemmar och andra. Ett webinarium tillsammans med Naturskyddsföreningen (riks) genomfördes i oktober samt några studiebesök har gjorts. Projektet rullar vidare med studiecirklar och återkommande studiebesök under 2026.

Remisser och yttranden

Aktiviteten gällande synpunkter, kommentarer, yttranden med mera avtog inte efter årsskiftet 2024/2025 – snarare tvärtom.

När det var dags att fastställa detaljplanen för **Västertorpsskogen i Rimbo** så skrev Roslagens ornitologiska förening och Naturskyddsföreningen Roslagen ett gemensamt yttrande. Vi fick inget gehör för vårt yttrande, fränsett att planen ändrades något för att främja höga naturskyddsarter. Vi gick heller inte vidare med ett överklagande. I kommentarerna från kommunen angavs dock att det skulle kunna vara aktuellt att göra naturreservat av de delar som inte omfattas av planen. *Norrtälje kommun håller med om att Bolmossen ska bevaras då den har höga dokumenterade naturvärden. I översiktsplanen framgår att området ska utredas för ett eventuellt inrättande av naturreservat.*

Utifrån det har föreningarna beslutat att uppvakta kommunen och få till en träff för att diskutera ett eventuellt reservat.

—

Vi yttrade oss även då det gällde planen för **Häverö-Bergby**:

Tidigt i planbeskrivningen står det att *“Enligt översiktsplan 2040 ska Norrtälje växa med attraktiva och hållbara boenden. Hela kommunen ska växa och nyproduktion ska öka i attraktiva livsmiljöer med goda pendlingsmöjligheter.”*

Vid en närmare titt på kommunikationerna till och från Bergby gård så känns det inte som att det är så *“goda pendlingsmöjligheter”*. Bussarna som finns går i snitt med en och en halv timmes mellanrum på vardagar. Vill du åka med “direktbuss” till Norrtälje så krävs det först en promenad på minst tjugo minuter till närmaste hållplats. **Det är med den nya planen och översiktsplanen upplagt för ännu mer bilåkande och ett ökat bilberoende.**

Utöver det så lyfte vi förekomsten av fladdermöss och skydd av dessa samt höga kulturhistoriska värden.

—

En detaljplan som har gått i långbänk är planen att bygga ut **förskolan i Bergshamra**. Vi yttrade oss angående planen och pekade främst på ingrepp i marker med höga naturvärden. Planen ändrades något då många ansåg att bland annat blåsippa, liljekonvalj med mera riskerade att försvinna om planen antogs i dess helhet. Med ändringarna ansåg vi att planen var acceptabel, men närboende och vägföreningar har fortsatt att motsätta sig planen.

—

Föreningen har tillsammans med Roslagens ornitologiska förening uppvaktat Trafikverket i flera omgångar med anledning av planen för en ny sträckning av **väg 77**. Vi har lagt mest krut på att framhålla de kommundelar som drabbas extra hårt. Här återges yttrandet från juni 2025 i sin helhet då vi anser att den här frågan är värd att lägga mer tid och energi på...

Naturskyddsföreningen Roslagen har i nedanstående text använt i stort samma underlag som när föreningen skrev sitt yttrande 2020-12-16. Dock har ett antal frågor lyfts efter genomgång av samrådsunderlaget.

I avsnittet 4.5. Landskapets karaktär och funktion tas nivån av känslighet för området speciellt upp och i ett flertal områden är det hög känslighet som råder vid ett ingrepp av så stor karaktär som en ny väg.

4.5.1. Mosaiklandskap mellan Metsjön och Långsjön ”Området som helhet har hög känslighet för intrång av en ny väg, framför allt för visuella barriärer såsom höga bankar i de öppna partierna och stora skärningar i de högre partierna i områdets utkanter som skulle förändra landskapets småskaliga karaktär och bryta de kulturhistoriska sambanden mellan sjöarna.” Bara denna del av beskrivningen är skäl nog för att inte genomföra den tänkta planen.

4.5.3 Jordbrukslandskap söder om Söderby "Området har en hög känslighet för intrång på grund av sin öppna karaktär, framför allt för visuella barriärer såsom höga bankar." Föreningen ifrågasätter utifrån detta om en ny väg genom eller i direkt anslutning till området "tillgodoser väsentliga samhällsintressen."

4.5.5. Mosaiklandskap kring Storängen/Gullunge "Området har en hög känslighet för intrång, framför allt för visuella barriärer såsom höga bankar i de öppna partierna och stora skärningar i de högre partierna i områdets utkanter som skulle förändra landskapets småskaliga karaktär." Denna beskrivning anser föreningen är skäl nog för att titta på en annan dragning av den nya vägen.

4.5.6. Skogslandskap mellan Gullunge/Gammelbyberg och E18 "Området har generellt en låg känslighet för intrång förutom i de delar där det finns naturvärden och kulturvärden. Området kring trafikplatsen är känsligt för åtgärder som försämrar orienterbarheten och trafiksäkerheten för oskyddade trafikanter." Frågan som infinner sig utifrån denna text är om det kommer att utföras sådana åtgärder.

4.9. Klimat "Målsättningen är att projektets klimatpåverkan ska minska med minst 50 % jämfört med konventionellt genomfört projekt under framtagande av förfrågningsunderlag för entreprenad samt byggfas." Här saknar eller önskar föreningen en redogörelse för hur det ska gå till att minska påverkan med minst 50 %.

Alternativen för en ny vägdragning är förstås inte oändliga och flera har prövats och bedömts vara olämpliga av flera skäl, men föreningen anser att det borde gå att få till ett alternativ som inte inkräktar lika mycket på oexploaterad mark som detta förslag. Föreningen förordar till att börja med att sträckan Eknäs-Rösa trafikplats är att föredra då den dragningen inte inkräktar lika mycket på dessa delvis orörda områden. En ny vägdragning enligt förslaget Eknäs-Ledinge trafikplats skulle dessutom i större utsträckning bilda en barriär som hindrar djur från att vandra och sprida sig i landskapet.

Föreningen ser dock positivt på att Trafikverket nu tycks ha övergivit förslaget som i stort sett skulle ha tangerat den fina fågellokalen Kundbysjön, som ligger direkt öster om Rimbo samhälle. Det är den fågellokal som vi anser vara av störst betydelse att värna, liksom de stora slättområdena öster och sydost om Finsta samhälle, som har stor betydelse som rastplats för sångsvan och gäss under vår och höst. Föreningen noterar att den naturvärdesinventering som genomförts har tagit hänsyn till att det inom det föreslagna vägområdet finns flera skyddsvärda och rödlistade fladdermusarter, som vattenfladdermus, större brunfladdermus, nordfladdermus, mustaschfladdermus, fransfladdermus med flera. Risken finns att dessa överger sina lokaler vid en vägdragning i området.

I naturreservaten Gullunge och Gammelbyberg finns flera nyckelbiotoper bestående av barrskog med gran, asp, tall, rönn, vårtbjörk och glasbjörk samt nyckelbiotoper med inslag av senvuxna träd som gran, tall, klibbal, ek, sälg asp, glas- och vårtbjörk. Dessutom påträffades där en nyckelbiotop med kalkbarrskog med karaktären hög och jämn luftfuktighet, värdefull

kryptogamflora och marksvampflora (enligt Väg 77 Uppsala länsgräns – Tpl Rösa, Delen Eknäs – Tpl Ledinge, PM översiktlig naturvärdesinventering).

Föreningen anser att de naturreservat som innefattas i planen (Smedsmoraskogen, Gullunge och Gammelbyberg), med sina fina och viktiga naturskogar, kommer att påverkas i allra högsta grad av den föreslagna vägdragningen. Dessutom kommer den välbesökta och populära Växplats Nybyn påverkas negativt.

De miljömål som ingår i projektet och som bedöms få mer än obetydlig påverkan (klimatpåverkan, giftfri miljö, levande sjöar och vattendrag, grundvatten av god kvalitet, levande skogar, ett rikt odlingslandskap, god bebyggd miljö och ett rikt växt- och djurliv) anser föreningen kommer att påverkas mycket mer än obetydligt om den här vägplanen genomförs.

Sammantaget så anser Naturskyddsföreningen Roslagen att det finns stora brister i det framtagna förslaget till naturvärdesinventering och föreningen anser att mycket viktiga naturvärden och mycket sällsynta arter kommer att påverkas väsentligt, om de föreslagna vägalternativen genomförs. Föreningen anser att det underlag som Trafikverket nu presenterat undanhåller väsentlig information, vilket inte verkar lovande för den fortsatta processen med planeringen för en ny väg.

Som kommentar till föreningens yttrande 2020-12-16 skrev Trafikverket att "Naturvärdesinventeringen är hittills endast översiktligt genomförd och kommer att fördjupas i kommande skede." Det är något som föreningen ser fram emot, om inte med tillförsikt, så åtminstone med förhoppning.

Med hänvisning till ovanstående motsätter sig föreningen att den nya planen för väg 77 Eknäs-Ledinge genomförs.

—

Utöver dessa uppräknade yttranden och liknande så har vi uppvaktat framför allt Skogsstyrelsen med överklaganden gällande avverkningsanmälningar för områden i kommunen med ovanligt höga naturvärden. I de fall då Skogsstyrelsen har avvisat våra överklaganden har vi, med viss framgång, överklagat till Mark- och miljödomstolen respektive Mark- och miljööverdomstolen. Till dessa överklaganden har några av våra medlemmar samt medlemmar i Roslagens ornitologiska förening gjort nya inventeringar som har visat på flertalet skyddsvärda arter, främst orkidéer.

Avslutning

Av våra arbetsgrupper har Klimatgruppen, Ängsgruppen och Skogsgruppen varit de mest flitiga. Klimatgruppen jobbar fortsatt med att påverka kommunens förtroendevalda och tjänstepersoner för en aktiv klimatpolitik och ribban höjs än mer under valåret 2026. Ängsgruppen har haft flera programinslag på Färsna gård och jobbar tillsammans med

kommunens tjänstepersoner för fler ängar och blomrika vägkanter runt om i kommunen. Skogsgruppen har delvis integrerats i Klimatgruppen under året. Det är framför allt de alternativa skogsbruksmetoderna som har lyfts fram i form av föredrag och studiebesök.

Vi har också haft ett fortsatt bra och konstruktivt samarbete med främst Roslagens Ornitologiska Förening och Norrtälje Naturcentrum.

Föreningen har under året uppvaktat kommunen med synpunkter och yttranden gällande flera detaljplaner och har delvis lyckats påverka i positiv riktning. Det vill säga att planen har fått ändras eller dras tillbaka på grund av att hänsyn inte har tagits i tillräcklig omfattning när det gäller höga naturvärden i den föreslagna planen. Föreningen har även uppvaktat Trafikverket med nya synpunkter gällande den föreslagna dragningen av väg 77.

Under verksamhetsåret 2026 kommer vi att fortsätta med att påverka, utbilda och informera såväl allmänhet som tjänstepersoner och politiker om de enskilt största frågorna: klimat, biologisk mångfald och en sund miljö- och naturvård.

Tack till alla medverkande för fantastiska insatser under verksamhetsåret 2025.

Styrelsen för Naturskyddsföreningen Roslagen 2026-03-18

Ola Nordstrand

Lena Franzén

Per Bengtson

Lisa Nordstrand

Kalle Güettler

Hannes Tollbring

Jörg Hellkvist

Susanne Karlsson